

Na podlagi 60.d člena Zakona o osnovni šoli (Uradni list RS, št. [81/06](#) – uradno prečiščeno besedilo, [102/07](#), [107/10](#), [87/11](#), [40/12](#) – ZUJF, [63/13](#) in [46/16](#) – ZOFVI-L in 76/23) je Svet Osnovne šole Dob dne 13. 3. 2025 obravnaval in potrdil posodobljen

VZGOJNI NAČRT

Kazalo

1. Uvod	3
1.1. Splošne določbe	3
2. Vzgojni načrt določa:	3
2.1. Prednostni cilji vzgoje in izobraževanja	4
2.2. Pomen vzgojnega načrta	4
2.3. Zakonska podlaga in zakonska določila	5
3. Doseganje in uresničevanje ciljev in vrednot	5
3.1. Varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev	5
3.2. Doseganje in uresničevanje vrednot	6
3.3. Vizija šole	7
3.4. Vzgojna načela	7
4. Vzgojne dejavnosti	8
4.1. Proaktivne dejavnosti	8
4.2. Preventivne dejavnosti	9
4.3. Svetovanje in usmerjanje	10
4.4. Restitucija-poravnava povzročene škode	11
4.5. Šolska mediacija	12
4.6. Pohvale, priznanja, nagrade	13
5. Oblike vzajemno sodelovalnega odnosa šole s starši in njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta	14
6. Vzgojni postopki	15
6.1. Koraki vzgojnega postopanja	16
7. Vzgojni ukrepi	18
7.1. Alternativni vzgojni ukrepi	18
7.2. Vzgojni opomini	20
7.3. Postopek prešolanja	20
7.4. Postopek izključitve	20
8. Uresničevanje, spremljanje vzgojnega načrta in uvajanje morebitnih sprememb	21
9. Potrditev in veljavnost vzgojnega načrta	21

1. Uvod

1.1. Splošne določbe

Novela Zakona o osnovni šoli je v letu 2007 predpisala oblikovanje dokumenta, s katerim šola avtonomno ureja vzgojna vprašanja. Izhodišča vzgojnega delovanja uresničujemo v skladu s pravili stroke, z zakonom predpisanih ciljev osnovnošolskega izobraževanja v slovenski javni šoli, ki so zapisani v 2. členu Zakona o osnovni šoli, na podlagi izdanih predpisov in aktov šole in učnimi načrti. Pri tem šola upošteva sodelovanje s starši in jih vključuje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Dokument je rezultat relativno dolgotrajnega, poglobljenega procesnega vzgojnega spremljanja in analize dela vseh strokovnih delavcev. V sodelovanju s starši in učenci smo ocenili pomen ključnih, skupnih vrednot, splošno klimo in počutje učencev v šoli, preverili kvaliteto sodelovanja s starši, analizirali obstoječe dokumente in oblikovali izhodišča za uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgoja otrok je v prvi vrsti pravica in odgovornost staršev, z obveznim šolanjem pa se primarnim vzgojnim prizadevanjem nujno dodajajo elementi sekundarne vzgoje, ki je z vidika socializacije otrok ključnega pomena. Institucionalna vzgoja ne more in ne sme nadomestiti vzgojne vloge družine, skozi otrokov razvoj pa je pomembno dosegati sozvočje obeh bolj ali manj načrtnih vzgojnih vplivov.

Na operativni ravni vzgojni načrt definira temeljne vrednote šole, vzgojne dejavnosti v predpisanem kurikulumu in drugih aktivnostih, izrekanje pohval, nagrad in priznanj, dogovorjene vzgojne postopke in ukrepe. Pri slednjih je dokument v tesni povezavi s Pravili šolskega reda Osnovne šole Dob.

Država je ob zakonskem določilu, ki predpisuje oblikovanje vzgojnega načrta in pravil šolskega reda, za skrajne vzgojne situacije oz. kršitve določila način postopanja z izrekom vzgojnega opomina, ki je opredeljen v 60 f. členu Zakona o osnovni šoli.

Uresničevanje vzgojnega načrta je sestavina letne samoevalvacije zavoda, kar pomeni, da bomo njegovo učinkovitost in uporabnost spremljali, po potrebi dopolnili ali nadgrajevali.

Z vzgojnim načrtom šola določa načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja.

2. Vzgojni načrt določa:

- ✓ načine za doseganje in uresničevanje ciljev in vrednot osnovnošolskega izobraževanja, ki so določeni v Zakonu o osnovni šoli, z upoštevanjem potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja;
- ✓ vzgojne dejavnosti;
- ✓ oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši in njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta, s katerim šola razvija varno in spodbudno okolje;
- ✓ uresničevanje in spremljanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt se smiselno dopolnjuje s Pravili šolskega reda Osnovne šole Dob.

2.1. Prednostni cilji vzgoje in izobraževanja

Vzgojni načrt temelji na ciljih in vrednotah 2. člena Zakona o osnovni šoli:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;
- omogočanje osebnostnega razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebnostne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

2.2. Pomen vzgojnega načrta

Vzgojni načrt je namenjen učencem, staršem, strokovnim delavcem, vodstvu in vsem drugim delavcem šole. Z enotnim vzgojnim delovanjem nudi učencem varen prostor za osebni razvoj, spodbuja njihove sposobnosti, interese in pozitivno samopodobo. Staršem je opora pri vzgoji otrok za življenje v skupnosti, zaposlenim pa zagotavlja delovne pogoje, v katerih lahko zasledujejo svoje karijerne cilje in strokovno opravljanje svojega dela. Z vzgojnim načrtom šola načrtuje uresničevanje sprejetih vrednot.

2.3. Zakonska podlaga in zakonska določila

Vzgojni načrt temelji na pravnih osnovah, ki jih določajo:

- Konvencija o otrokovih pravicah,
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji,
- Ustava Republike Slovenije,
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja,
- Zakon o osnovni šoli,
- Priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta.

Vzgojno delovanje osnovne šole je določeno v Zakonu o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-L), in sicer v 2. členu, kjer so navedeni cilji izobraževanja v slovenskih javnih osnovnih šolah, še posebej pa v IV. B delu (Vzgojno delovanje šole) v členih od 60. č do 60. g. V nadaljevanju navajamo člene, ki se neposredno navezujejo na vzgojni načrt:

60. č. člen (vzgojno delovanje šole)

Vzgojno delovanje šole je strokovno delo, ki se izvaja v skladu s pravili stroke, v skladu s tem zakonom, na njegovi podlagi izdanimi predpisi in akti šole.

60. d. člen (vzgojni načrt šole)

Z vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojne dejavnosti so proaktivne in preventivne dejavnosti, svetovanje, usmerjanje ter druge dejavnosti (pohvale, priznanja, nagrade, vrste vzgojnih ukrepov in podobno), s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena tega zakona.

Pri pripravi vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določen za letni delovni načrt.

O uresničevanju vzgojnega načrta ravnatelj najmanj enkrat letno poroča svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

3. Doseganje in uresničevanje ciljev in vrednot

3.1. Varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev

Šola razvija varno in spodbudno okolje za uresničevanje ciljev in vrednot tako, da:

- organizira vzgojno-izobraževalno delo na način, ki bo upošteval celovit in vsestranski razvoj učenca in obenem spoštoval otrokovo individualnost ter podpiral ustvarjalnost;
- zagotovi varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem se bodo počutili sprejete in varne in bodo dosegali čim boljše dosežke v skladu s svojimi zmožnostmi;
- vzpostavi čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje;

- pri vzgojnem delovanju brani in jasno zagovarja strokovno avtonomijo, nastopa usklajeno in dosledno;
- spodbuja vključenost posameznika v skupino;
- spodbuja obvladovanje ustreznih veščin komunikacije in sodelovanja, da posameznik lahko dela v skupini in prispeva k njeni in lastni osebnostni rasti;
- izvaja vzgojne dejavnosti, primerne razvojni stopnji učencev;
- razvija sodelovalni oziroma dober partnerski odnos med delavci šole, starši in učenci.

3.2. Doseganje in uresničevanje vrednot

Vrednote so življenjski cilji, smernice, ideje in etična vodila, s pomočjo katerih posamezniki ali družbene skupine ocenjujejo sebe in okolje, v katerem živijo. Posamezniku nudijo oporo pri njegovem življenjskem slogu, opredeljujejo, kaj je pomembno in vredno truda. So vitalnega pomena za družbo, saj usmerjajo ravnanje ljudi.

Vrednote se oblikujejo skozi proces prepoznavanja lastne osebne identitete ter skozi sklop prizadevanj ob izbiranju osebnega življenjskega sloga. Človeka usmerjajo pri oblikovanju stališč, pri vrednotenju informacij in pri vedenju. Vrednote so pomembni kompleksni pojavi, ki pomagajo človeku uravnavati njegove odnose s samim seboj, z drugimi in družbo.

Pomembno je, da vrednote poznamo, doživimo in jih jasno izpostavimo kot orientacijske točke, ki nam pri številnih dilemah in na mnogih razpotjih pomagajo pri ustreznih odločitvah.

Vrednote, ki smo jih učenke in učenci, starši in zaposleni na Osnovni šoli Dob izbrali kot najpomembnejše, so:

1. V naši šoli bomo skupaj ustvarjali varno in spodbudno šolsko okolje za optimalno življenje in delo v fizičnem, psihosocialnem in duhovnem smislu, v katerem se bodo učenci počutili sprejete in varne in bodo dosegali čim boljše dosežke v skladu s svojimi zmožnostmi.
2. Vzgojno delo in poučevanje bomo organizirali in razvijali na način, da omogočimo vsem učencem celovit osebnostni razvoj in duševno zdravje v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvijanjem njegove pozitivne samopodobe.
3. V vzgojne programe bomo vključevali vsebine in ravnanja, ki omogočajo in zagotavljajo vzgojo in izobraževanje za trajnostni razvoj z vključujočo ekološko osveščenostjo, premišljeno in racionalno rabo digitalne tehnologije in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, kulturne dediščine, naravnega in družbenega okolja in prihodnjih generacij.
4. Razvijali bomo spoštovanje in sodelovanje, sprejemanje različnosti in medsebojno strpnost, spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin, individualnost, odgovornost in razumevanje, znanje in delavnost, poštenost in zaupanje, pravičnost in solidarnost, zavest o državni pripadnosti in narodni identiteti ter državljansko odgovornost.

5. Spodbujali bomo vključevanje, dobro socialno klimo, dogovarjanje, skupno reševanje problemov ter skrbeli za posameznika.
6. Vzpostavljali bomo čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje na načelih zaupanja, spoštljive komunikacije in zagotavljanja varnosti.
7. Skrbeli bomo za šolsko zgradbo in varčevanje energije: upoštevali bomo bonton pri jedi, bonton za uporabo sanitarij, učilnic, garderob, igrišča in igral... . Spodbujali bomo k varčevanju energije in skrbi za okolje.

3.3. Vizija šole

Izbrane vrednote smo vgradili v vizijo naše šole: **ZNANJE, SODELOVANJE IN PRIJETNO OKOLJE SESTAVLJAJO MOZAIK NAŠE ŠOLE.**

Vizija predstavlja skupno prepričanje o tem, kaj na šoli vrednotimo kot pozitivno, cenjeno in vredno truda. Iz vrednot se ustvarjajo prepričanja, ki vplivajo na naše doživetje sveta, iz prepričanj pa se oblikujejo stališča, ki narekujejo naša vedenja. V vrednotah se izražajo naši cilji, ki odsevajo naš kulturni in duhovni razvoj.

Cilj vzgojnega delovanja je v oblikovanju stališč, vrednot, interesov in veščin.

3.4. Vzgojna načela

Načela izhajajo iz spoznanj sodobnih teorij o človeku, optimalno motiviranem za svojo dobrobit, če napore doživlja kot zadovoljstvo in rezultate v prihodnosti razume kot zvišanje kakovosti življenja.

To dosežemo tako, da učencem omogočimo zadovoljevanje njihovih potreb. Vzgojno delovanje naše šole temelji na naslednjih načelih:

- načelo oblikovanja šolskega okolja, ki omogoča optimalno življenje in delo v šoli;
- načelo vzajemnega spoštovanja;
- načelo zaupanja;
- načelo sprejemanja odgovornosti za lastna ravnanja;
- načelo sodelovanja in dogovarjanja;
- načelo vključevanja;
- načelo strpnosti;
- načelo zagotavljanja varnosti;
- načelo skupnega reševanja težav;
- načelo zavzetosti za vsakega posameznika;
- načelo osebnega zgleda.
- načelo iskanja odličnosti posameznikov in odnosov;
- načelo preventivnega delovanja;
- načelo sodelovanja s starši in usklajenega pristopa šole in staršev.

Učitelji, učenci in starši gojimo in ohranjamo dobre medsebojne odnose, spoštujemo tradicijo šole in skrbimo za njen ugled.

Učenci med poukom sodelujejo z učitelji in s sošolci ter se po svojih najboljših močeh trudijo, da usvojijo čim več znanja in spretnosti, splošne razgledanosti in srčne kulture. Ustvarjalna klima deluje preventivno in zmanjšuje pojavnost neprimernega vedenja.

Učenci ob spodbudi in pomoči učiteljev in staršev skrbijo za lasten napredek.

4. Vzgojne dejavnosti

Vzgojne dejavnosti, s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena Zakona o osnovni šoli, so sestavina celovite kulture šole in se odražajo v vsakodnevni šolski praksi. Pred učence postavljajo jasne zahteve, cilje in pričakovanja in jih učijo, kako delovati v skladu z njimi

V vzgojnem načrtu zapisane vsebine zajemajo vsa področja vzgojno-izobraževalnega dela, ki se izvaja na šoli, v šolskem okolišu, na dnevih dejavnostih, tekmovanjih, šolah v naravi oziroma v vseh ostalih organiziranih dejavnostih. Vzgojne dejavnosti šole izvajajo strokovni delavci izhajajoč iz vizije, ciljev, vzgojnih načel in vrednot naše šole.

4.1. Proaktivne dejavnosti

Izhajajo iz poslanstva, vizije, vrednot in ciljev osnovne šole ter potreb učencev in okolja. So systemske, kar pomeni, da so sestavina celovite kulture šole in se izražajo v vsakodnevni šolski praksi, ali pa projektne, ki se bodo izvajale namensko. Pomagajo oblikovati okolje, v katerem bodo vsi deležniki šole učinkovito zadovoljevali svoje potrebe, odgovornosti in pravice.

Proaktivne dejavnosti so ciljno usmerjene k pozitivnim spremembam šolskega okolja, kot so šolska klima, vrednote, zavedanje, vedenje itd. To so:

- dejavnosti, ki oblikujejo identiteto in samopodobo ter razvijajo pripadnost in odnose (šolske proslave, različne delavnice, šolsko glasilo, tekmovanja iz znanja in športna tekmovanja, šolski projekti določeni z letnim delovnim načrtom);
- dejavnosti, ki omogočajo vključenost učencev v delo šole (šolski parlament, šolska skupnost, izvajanje različnih projektov, zbiralne akcije papirja v pomoč zbiranja sredstev šolskemu skladu, prostovoljno delo, povezovanje s sovrstniki, (so)vrstniška pomoč in pomoč v oddelkih z mlajšimi učenci, tutorstvo;
- dejavnosti, ki razvijajo šolsko klimo;
- dejavnosti, ki utrjujejo vrednote;
- dejavnosti, ki osveščajo o pomenu zdravja, varnosti in zasvojenosti (razredne ure, delavnice, predavanja zunanjih predavateljev),
- dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.
- razvojne, preventivne, obogatitvene dejavnosti in drugi šolski projekti oz. dejavnosti, ki jih načrtuje in izvaja šola,
- dejavnosti za odpravo razvojnih primanjkljajev na področju logopedije, grafomotorike in bralne pismenosti v prvi triadi z namenom celostnega razvoja otrok,
- dežurstvo strokovnih delavcev.

4.2. Preventivne dejavnosti

Preventivne dejavnosti omogočajo šoli, da oblikuje varno okolje. Temeljijo na vzajemnem spoštovanju, visokih pričakovanjih in odgovornem ravnanju. Delujemo v prepričanju, da sta vzgoja in izobraževanje stvar vsakega delavca šole, ki stopi v stik z učencem.

Preventivne dejavnosti, ki jih v različnih oblikah in različnih priložnostih v šoli redno in načrtno izvajamo na ravni šole, ravni razreda, s sodelovanjem staršev in tudi z vključevanjem pristojnih strokovnih institucij, so:

- oblikovanje varne, skrbne, urejene in v uspešnost naravnane skupnosti,
- obravnava pravil šolskega reda in evalviranje uresničevanja pravil šolskega reda,
- izvajanje protokola preprečevanja (med)vrstniškega nasilja,
- sistematično načrtovanje in izvajanje razrednih ur,
- oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja,
- izvajanje različnih projektov šole in vključevanje v širše, tudi mednarodne projekte, ki so priložnost za vzgojno delovanje,
- skrb za spoštljivo komuniciranje, tekočnost komunikacije z deležniki, in z mediji po potrebi,
- organiziranje prostovoljnega dela v obliki vrstniške in učne pomoči,
- poudarjanje zglednega vedenja učencev,
- obravnavanje različnih življenjskih težav otrok in odraslih,
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole in učenje prevzemanja odgovornosti za lastna ravnanja,
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost,
- spodbujanje in vključevanje staršev v življenje in delo šole, šole za starše, izvajanje tematskih srečanj za starše in oddelčnih sestankov staršev in učiteljev,
- izvajanje prireditev in srečanj (festival zdravja, dnevi odprtih vrat, dan šole, eko dan), na katerih bodo lahko starši in krajani spoznavali delo in dosežke šole in njenih učencev in se posredno vključevali v nekatere skupne dejavnosti (razstave, izleti, športna tekmovanja, delavnice, delovne akcije),
- z organizacijo različnih oblik neformalnega druženja.
- izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje zasvojenosti, nasilništva, spolnih zlorab ... (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, projekti), tudi v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki,
- povečanje nadzora na mestih in v času, kjer je pojavnost nezaželenega in prikritega vedenja verjetnejša (odmori, avtobusno postajališče),
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju težav,
- spremljanje razvoja učencev v oddelčnih skupnostih na kognitivnem, socialnem, čustvenem, učnem in vzgojnem področju (sodelovanje svetovalne službe pri pripravi in izvajanju preventivnih dejavnosti »Skrb za dobro počutje in celostni razvoj otrok«) na sestankih oddelčnih učiteljskih zborov,
- izvajanje kolegičnih hospitacij za namen (samo)refleksije vzgojno izobraževalnega dela,

- analiza stanja oziroma samoevalvacija vseh področij vzgojno izobraževalnega delovanja in predvsem prioriternih področij spremljanja ter izdelava načrta izboljšav,
- posvetovanje in sodelovanje s pristojnimi strokovnimi institucijami za neposredno pomoč in reševanje težav,
- seznanjanje in vključevanje drugih delavcev šole (tehnični kader...) glede ukrepanja ob izrednih dogodkih in postopanja v skladu z veljavnimi predpisi in dokumenti šole.

4.3. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani z njihovim razvojem, delom, odnosi z drugimi, pri razvijanju samopodobe, (samo)presoje in prevzemanju odgovornosti. Spodbujata razvijanje samovrednotenja, samokontrole, zavedanja svobodnih izbir znotraj meja, ki zahteva bivanje v skupnosti, in razvijanje odgovornosti za lastne odločitve in ravnanja.

Usmerjanje in svetovanje lahko izvajajo strokovni delavci šole (učitelj, razrednik) v času razrednih ur ali po pouku oziroma po dogovoru (pogovorne ure), ob sprotne reševanju problemov in drugih priložnostih, v dogovoru s starši. V kolikor učenec, starši, učitelj ali razrednik presodi, da učenec potrebuje osebno pomoč in svetovanje, se v reševanje problema vključi svetovalna služba in po potrebi vodstvo šole.

V primerih, ko strokovni delavci presodijo, da šolska obravnava učenčevih težav in neustreznih oblik vedenja ne more omiliti, izboljšati oziroma odpraviti, predlagajo obravnavo v pristojnih zunanjih institucijah. V kolikor se starši nočejo odzvati na predloge šole glede iskanja zunanje pomoči, je šola dolžna nesodelovanje oziroma problematiko posredovati za to pristojnim institucijam.

Svetovanje in usmerjanje učencem pomaga, da se učijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo (šolsko ter domače) za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost in jo dosegati na različnih področjih,
- kritično razmišljati in presojati o svojem ravnanju in ravnanju drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in posledice svojih dejanj,
- empatije,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- konstruktivno reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih se pojavijo stres, strah, čustvena napetost, konflikt, doživljanje neuspehov,...
- razvijati realno in pozitivno samopodobo,
- v stiski poiskati pomoč,
- razvijati ustrezen odnos do drugih živih bitij in narave,
- dosegati druge cilje, ki si jih zastavi šola.

Ko šola učence uči in spodbuja dosegati zgoraj navedene cilje, je svetovanje preventivno. Svetovanje se izvaja tudi pri reševanju problemov, ki so posledica nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil.

V svetovalnem pogovoru pedagoški delavec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Pomaga mu torej pri presojanju lastnega vedenja pri ugotavljanju posledic njegovih ravnanj zanj in za druge. Pedagoški delavec učencu ponudi pomoč pri iskanju sprejemljivih vedenj, s katerimi bo lahko uspešno zadovoljil svoje potrebe. Svetovalnemu pogovoru sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole ter različne oblike pomoči učencem (npr. organizacija pomoči učitelja ali (med)vrstniške učne pomoči, načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci, vključitev v skupino za krepitev socializacijskih in komunikacijskih veščin, razvijanje učenčevih močnih področij ...).

Posebni obliki svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov sta poleg osebnih svetovalnih pogovorov tudi restitucija in mediacija.

4.4. Restitucija-poravnava povzročene škode

Restitucija je oblika vzgojnega postopanja, katerega cilj je, da se posameznik sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje, kritično razmisli o svojem vedenju in sam popravi posledice svojih dejanj oziroma poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode (v dogovoru s starši pa tudi na materialnem področju).

Restitucija je priložnost za učenje novih, ustrežnejših vzorcev vedenja, zahteva prostovoljno odločitev za poravnavo škode in napor učenca. Poleg aktivnega in ustvarjalnega reševanja težav spodbuja pozitivno vedenje.

Strokovni delavci spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije.

V postopku poravnave povzročene škode lahko učenec opravlja eno izmed naslednjih koristnih del, o katerem se dogovori skupaj z učiteljem in s katerim oškodovancu povrne povzročeno škodo:

- pomoč učitelju,
- pomoč v šolski jedilnici,
- pomoč hišniku,
- pomoč čistilki,
- pomoč v šolski knjižnici,
- pomoč svetovalni delavki,
- pomoč učencem v oddelkih podaljšanega bivanja,
- čiščenje garderobnih omaric,
- čiščenje šolskih klopi, stolov,
- čiščenje šolskega dvorišča,
- čiščenje snega,
- čistilna akcija v okolici šole,

- medgeneracijska pomoč občanom...

4.5. Šolska mediacija

Mediacija je način mirnega, konstruktivnega in odgovornega reševanja konfliktov in sporov med učenci. Medsebojne spore rešijo ob pomoči tretje osebe, mediatorja, ki je posrednik pri spoštljivi komunikaciji, da vsi enakovredno izrazijo svoja čustva, mnenja, želje, stališča in spodbuja učence, da skupaj poiščejo rešitev oziroma sporazumni dogovor, s katerim bosta obe strani zadovoljni.

V procesu mediacije učenci aktivno rešujejo nastali konflikt in prevzemajo odgovornost za njegovo rešitev. Mediator ne kaznuje, ne vrednoti, ne sodi, ne moralizira in ne ponuja rešitev, temveč z različnimi tehnikami vodi in usmerja pogovor tako, da se učenci približujejo rešitvi, ki jo sami poiščejo in sprejmejo. Sprejeto rešitev zapišejo v obliki mediacijskega dogovora.

V procesu mediacije se učenci učijo medsebojne komunikacije, iskanja in ocenjevanja rešitev, sprejemanja odgovornosti za lastne odločitve, sobivanja z drugače mislečimi in predvsem veščin nenasilnega reševanja konfliktov.

S pomočjo mediacije se veliko konfliktov razreši, namesto da bi naraščali in se izrazili z nasiljem. Šolska mediacija tako predstavlja preventivo na področju (med)vrstniškega nasilja. Mediacijski proces izvabi iz učencev vrline, kot so opravičilo, želja po odpuščanju, prijateljstvo. Mediacija pomaga pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja. Odločitev za mediacijo mora biti prostovoljna. Pomembno je, da učitelji otroke vzpodbujamo, da se odločijo za mediacijo in jim mediacijo predstavimo kot pomoč pri razreševanju njihovih konfliktov. Mediacija nikoli ne sme biti predstavljena kot kazen za storjeno dejanje.

Mediacijo izvajamo praviloma med učenci, po potrebi pa tudi med učenci in učitelji.

Spori, ki so primerni za mediacijo:

- medosebne težave, načeti oziroma porušeni odnosi,
- ponavljajoči se konflikti med dvema učencema ali skupino učencev,
- nespoštljivo vedenje (žaljivke),
- nagajanje,
- zbadanje,
- izločanje iz igre,
- govorice in obrekovanja,
- lažji pretepi, ki nastanejo, ko učenca predhodno nista znala ali zmogla razrešiti konflikta po mirni poti,
- konflikti zaradi različnih narodnosti, veroizpovedi, spolne diskriminacije, rase.

Spori, ki niso primerni za mediacijo:

- vandalizem,
- kraje,
- hujši pretepi, ki imajo za posledico različne poškodbe, do katerih pride zaradi izkazovanja moči, ustrahovanja in izživljanja nad šibkejšim,

- spolno nasilje,
- izsiljevanje,
- ustrahovanje,
- ko skupina izvaja nasilje nad posameznikom.

4.6. Pohvale, priznanja, nagrade

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno in prizadevno delo v šoli prejmejo pohvale in priznanja. Pohvale in priznanja lahko predlagajo:

- razrednik,
- oddelčna skupnost in skupnost učencev šole,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj.

Pohvale

Pohvale so lahko ustne ali pisne.

Ustna pohvala

Pohvale so del osnovne vzgojne dejavnosti. To so lahko povratna sporočila o vedenju ali delu učenca. Izrekajo se sproti, kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo, natančnostjo, ustvarjalnostjo in uspešnostjo pri različnih enkratnih ali kratkotrajnih ali dlje časa trajajočih dejavnostih. Ustno pohvalo izreče razrednik, mentor, ravnatelj ali drug strokovni delavec javno v oddelku.

Pisna pohvala

Pisne pohvale se lahko podelijo za:

- za prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih in drugih dejavnostih šole, za napredek, medsebojno pomoč,
- za doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev na različnih področij znanja in delovanja,
- za posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčnih skupnostih, skupnosti učencev šole, otroškem parlamentu,
- za sodelovanje pri različnih akcijah v šoli in kraju.

Pisno pohvalo podeli razrednik ali mentor ob zaključku leta ob podelitvi spričeval.

Priznanje

Priznanja učencem podeljuje ravnateljica šole za:

- delo oz. dosežek na različnih ravneh, ki je pomemben za celotno šolo;
- delo, ki znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Nagrade

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsta nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku in pri drugih dejavnostih šole, ter nagrade v smislu dejavnosti, npr. obisk gledališča, izlet oz. obisk kulturnega dogodka, za učence, ki prispevajo k ugledu šole.

5. Oblike vzajemno sodelovalnega odnosa šole s starši in njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta

Vzgojno delovanje šole predstavlja tudi vzajemno sodelovalni odnos med starši, učenci in delavci šole. Za usklajeno delovanje pri vzgoji otrok je nujno redno in kakovostno sodelovanje šole s starši. Pri uresničevanju vzgojnega načrta sodelujejo strokovni delavci šole ter učenci in starši. Vzgojni načrt sprejme svet šole na predlog ravnatelja po postopku, kot je določeno za letni delovni načrt. (60 d. člen vzgojni načrt šole). Starši sodelujejo s šolo preko organov šole-sveta staršev in sveta šole, kjer jih predstavljajo izvoljeni predstavniki.

Šola organizira z zakonom predpisane oblike sodelovanja s starši: govorilne ure, roditeljske sestanke, sodelovanje v timih, komisijah, svetu staršev, svetu zavoda.

Učenci, starši, učitelji in drugi delavci šole lahko ravnateljici predlagajo tudi druge oblike sodelovanja. Ravnateljica o tem lahko odloča sama ali pa predlog obravnava kolegij.

Starši so ob pričetku šolskega leta obveščeni o okvirnih terminih izvedbe roditeljskih sestankov in razporedu dopoldanskih in popoldanskih pogovornih ur.

Skupne popoldanske govorilne ure potekajo enkrat mesečno – praviloma vsak tretji delovni četrtek v mesecu. Takrat smo učencem in staršem na voljo vsi strokovni delavci šole. Zaželeno je, da na skupno govorilno uro prihajajo starši skupaj z otrokom, obvezno pa, ko gre za reševanje konfliktov ali nesporazumov.

Vsak strokovni delavec ima v dopoldanskem času z urnikom določeno govorilno uro v tednu, ko potekajo popoldanske skupne govorilne ure. Urnik je javno objavljen.

Starši se lahko predhodno najavijo na govorilno uro, da se izognejo nepotrebnemu čakanju. Če učitelj presodi, da je potrebna prisotnost učenca, ga sme poklicati iz razreda, vendar mora učitelj v razredu soglašati z učenčevo odsotnostjo.

Na prvih sestankih v začetku šolskega leta skupaj s starši obravnava problematiko vzgojnega dela in se z njimi dogovarja in odloča o prednostnih nalogah.

Sodelovanje in komunikacijo s starši šola spodbuja tudi preko drugih oblik: prireditve, srečanja, praznovanja, delavnice, predstave, akcije, dogodku.... v okviru oddelčnih skupnosti in v okviru šole kot celote. Za starše organizira tematske roditeljske sestanke, izobraževalne delavnice, šolo za starše in srečanja, ki jih predlagajo sami.

Šola s starši sodeluje tako pri doseganju učno vzgojnih ciljev kot pri reševanju razvojne in osebne problematike njihovih otrok ali skupin otrok.

Starše šola sproti obvešča o osebnem razvoju pa tudi o kritičnih ravnanjih, ki zadevajo njihovega otroka in v primerih, da otrok zaradi manj primernih vedenjskih vzorcev potrebuje posebno socialno psihološko pomoč, skuša v dogovoru z njimi, nuditi in poiskati ustrezno pomoč.

Načela sodelovanja med starši in šolo so:

- dogovarjanje in upoštevanje dogovorov,
- odgovorno ravnanje, zavzetost,
- usmerjenost v obravnavano tematiko,
- strpnost,
- zaupanje, odkrit in pošten vzajemno sodelovalni odnos.

Starše šola obvešča o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka na različne načine:

- ustno, po telefonu in pisno,
- oblike obveščanja so dogovorjene na roditeljskih sestankih oddelčnih skupnosti,
- vedno najprej po telefonu, kot nujno obvestilo staršem o dogodkih, ki zadevajo večjo materialno škodo, poškodbe ali hujše kršitve pravil šolskega reda in neposredno ali posredno zadevajo njihovega otroka.

Staršem je omogočen stik s šolo ob morebitnih vprašanjih, pohvalah in težavah. Praviloma se upošteva načelo postopnosti: starši se najprej obrnejo na učitelja v okviru pogovornih ur, nato na razrednika, po potrebi pa tudi na šolsko svetovalno službo ali vodstvo šole.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabi na razgovor v šolo, starši pa so se dolžni na vabilo k sodelovanju odzvati. Na razgovor lahko povabi tudi drugega strokovnega delavca šole.

V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje ali ogroženost otroka, šola poišče pomoč in tudi sodeluje z drugimi institucijami socialne in psihološke pomoči (Center za socialno delo, Krizni center za mlade, Zdravstveni dom-Center za duševno zdravje otrok in mladostnikov, Svetovalni center in druge pristojne institucije).

6. Vzgojni postopki

Vzgojni postopek je proces reševanja konfliktov, ki so posledica učenčevih prestopkov oz. neupoštevanja pravil ali dogovorov.

Vzgojni postopek temelji na razgovoru, usmerjenem k temu, da učenec odpravi posledice neustreznega ravnanja.

Ključno vlogo pri reševanju konfliktov ima učenec sam v sodelovanju s starši in strokovnimi delavci.

Udeleženci v procesu reševanja konfliktov smo dolžni:

- zaznati konfliktne situacije in jih dosledno obravnavati,
- odreagirati tudi takrat, ko nisi neposredno „nosilec“ dejavnosti,
- prevzeti odgovornosti in obveznosti za reševanje zaznanih konfliktov,
- pristopiti k reševanju konstruktivno in pošteno,
- reševati konflikte na sprejemljiv in čimbolj učinkovit način.

Strokovni delavec prične z vzgojnim postopkom na lastno pobudo, pobudo učenca, drugih učencev, staršev ali delavcev šole.

Vzgojni postopek se vodi za posameznega učenca ali za skupino učencev. O postopku se vodi uradni zaznamek.

Proces reševanja konfliktov poteka preko izmenjave informacij, iskanja rešitev, dogovora, izvajanje dogovorjenega in evalvacija dogovora.

Delavec šole, pri katerem je konflikt nastal, je dolžan pričeti z vzgojnim postopkom. V kolikor je dosežen dogovor z vpletenimi, le-ta razrednika o postopku samo informira in postopek vodi dalje. Če je konflikt obsežnejši in dogovora ni bilo mogoče doseči, se v reševanje vključi tudi razrednika.

Če razrednikovo posredovanje ne pripelje do dogovora ali ni pričakovati konstruktivnega sodelovanja vpletenih, se v reševanje vključi svetovalno službo.

Kadar konflikt ni nastal neposredno pri dejavnosti, ki jo vodi učitelj, ali le-ta ni pričel s postopkom, lahko učenec, starši, oddelčna skupnost ali delavci šole sprožijo postopek pri razredniku.

Učenec je o konfliktu, v katerega je vpleten, dolžan še isti dan seznanimi starše. Starši so se dolžni v roku enega tedna po dogodku osebno pogovoriti s strokovnim delavcem, ki je postopek sprožil ali ga vodi.

V kolikor učenec o dogodku doma ne poroča ali se starši v šoli ne oglasijo v roku, jih razrednik ali svetovalna služba dodatno povabi na razgovor.

V kolikor se tudi tokrat ne odzovejo, se postopek vodi brez njih. V takem primeru se starše samo seznani z dogovori, ki so jih dolžni spoštovati. Priporočljivo je, da jih podpiše učenec.

Učenci, starši in strokovni delavci šole smo dolžni storiti vse, da se znotraj vzgojnega postopka doseže dogovor.

6.1. Koraki vzgojnega postopanja

Koraki vzgojnega postopka (pri težjih kršitvah učitelj presodi, v katerem koraku se bo vzgojni postopek pričel):

1. Ustno opozorilo učencu

Ob kršenju šolskih pravil učitelj učenca najprej ustno opozori na neprimerno vedenje. Če kljub opozorilu še naprej izbira neprimerno vedenje, učitelj presodi, kdaj je potrebno narediti naslednji korak. Po presoji zapiše opombo v e-dnevnik ali pisno obvesti razrednika.

2. Pogovor učitelja z učencem (obvezna pisna seznaniitev razrednika)

Učitelj se z učencem pogovori o njegovem neprimernem vedenju in o dogovorih obvesti razrednika, po presoji tudi starše. Učitelj izpolni obrazec Uradni zaznamek o pogovoru z učencem in ga preda razredniku, ki ga vloži v vzgojno mapo oddelka.

3. Pogovor razrednika z učencem

Pogovor z učencem načrtuje razrednik in dopolni obrazec Uradni zaznamek o pogovoru z učencem. V kolikor se kršitve ponavljajo, ali če je težja kršitev, razrednik po potrebi vključi v razreševanje problematike šolsko svetovalno službo ali ravnatelja. Pred naslednjim korakom razrednik starše obvesti o vzgojnem postopanju šole.

4. Pisno opozorilo in seznani tev staršev

V kolikor se kršitve s strani učenca nadaljujejo, učitelj o neprimernem vedenju po dogovoru z razrednikom pisno obvesti starše. Po presoji in glede na težo kršitve povabita na pogovor starše skupaj z učencem. Starše se seznani z dogodkom, neprimernim vedenjem in kršitvami ter vzgojnim ukrepanjem. Sprejmejo se dogovori (alternativni vzgojni ukrepi) za spremembo vedenja (Uradni zaznamek o razgovoru s starši), ki se jih zapiše, vsi prisotni pa jih tudi podpišejo. Po presoji se obvesti šolsko svetovalno službo, ki po potrebi sodeluje pri nadaljnji obravnavi.

Pri izbiri alternativnega vzgojnega ukrepa upoštevamo težo kršitve, predvidene pedagoške posledice ukrepanja, zmožnost presoje posledic lastnih dejanj glede na učenčevo starost, nagibe oziroma motive za dejanje, okolje, v katerem učenec živi, škodljivost dejanja ter ponavljanje kršitve.

5. Pogovor razrednika, šolske svetovalne službe in učenca s starši (po presoji tudi z vodstvom šole)

Šolska svetovalna služba razišče okoliščine, se pogovori z vsemi vpletenimi in skliče sestanek s starši in učencem, razrednikom in po presoji z ravnateljem. Na sestanku se ovrednoti dosedanje vzgojno ukrepanje in ponovno pripravi načrt za spremembo vedenja. Obvezen dokument je zapisnik sestanka (Zapisnik razgovora s starši) in Obvestilo o dogovoru z vzgojno posledico.

6. Nadaljevanje postopka vzgojnega ukrepanja v skladu z Zakonom o osnovni šoli

V kolikor vzgojne dejavnosti in alternativni vzgojni ukrepi ne dosežejo svojega namena in učenec nadaljuje s kršitvami šolskih pravil, se lahko prične na pisni predlog strokovnega delavca postopek za izrek vzgojnega opomina (60. f člen ZOsn).

V primeru dolgotrajnejše vedenjske problematike ali nesodelovanja učenčevih staršev, svetovalna služba na podlagi zbranih poročil pedagoških delavcev poda poročilo na pristojni center za socialno delo.

Za vsa ravnanja, ki ustrezajo opisom kaznivih dejanj oziroma imajo znake prekrškov (npr. povzročena telesna poškodba, spolno nasilje, tatvine, izsiljevanje ali poškodovanje stvari – materialno nasilje in v primeru, ko posameznik v šolo prinese predmete, ki so po svoji obliki ali funkciji nevarni ali prepovedani – noži, pirotehnika, pištole itd.), se preganjajo po uradni dolžnosti, ravnatelj oziroma šolska svetovalna služba obvesti poleg staršev še policijo in center za socialno delo.

7. Vzgojni ukrepi

Vzgojni ukrepi so načini reševanja problemov ob kršitvah pravil šolskega reda, neizpolnjevanju dolžnosti in poseganju v pravice drugega.

Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca oziroma z iskanjem možnosti za spremembo neustreznega vedenja. Vzgojni ukrep je postopek, v katerem vodimo učenca k temu, da spozna svojo krivdo ter skupaj z njim in njegovimi starši poiščemo priložnost za spremembo neustreznega vedenja. Ukrep mora biti za učenca neugoden, vendar realen, sprejemljiv in vzgojen. Pri tem sodelujejo učenci, strokovni delavci šole in starši.

V primeru, da kršitev zazna nepedagoški delavec, o dogodku obvesti pedagoškega delavca, svetovalno službo ali vodstvo šole.

Če učenec ni pripravljen sodelovati pri reševanju konflikta, če z njim in njegovimi starši ni mogoče doseči dogovora ali če se učenec dogovora ne drži, pred tem pa so bila izrabljena sredstva vzgojnih dejavnosti, sledi vzgojni ukrep.

Če starši odklonijo sodelovanje v vzgojnem postopku, odklonitev ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa.

Pričakuje se, da bo imel vzgojni ukrep trajne posledice v smeri izboljšanja vedenja, odnosa, dela učenca, nima pa trajnih administrativnih ali organizacijskih posledic.

Strokovni delavec, ki vodi vzgojni postopek ali izreče vzgojni ukrep, je dolžan voditi zapise. Razrednik vlaga zapise v oddelčno mapo vzgojnih postopkov. Razrednikovo mapo vzgojnih postopkov se hrani v skladu s predpisi o šolski dokumentaciji.

7.1. Alternativni vzgojni ukrepi

Šola izvaja naslednje **alternativne vzgojne ukrepe**:

- ustno in pisno opozorilo,
- poročilo o dogodku: pisna obrazložitev dejanj-učenec kritično razmišlja o svojem vedenju, pisno razloži motive, vzroke za neustrezno ravnanje in kršitve, poišče ustreznejše rešitve;
- vzgojni pogovor: kadar učenec kljub opozorilom še naprej onemogoča oz. moti izvajanje pouka, se strokovni delavec z njim pogovori; ob ponavljajočih kršitvah, težjih in najtežjih kršitvah se po potrebi vključita svetovalna služba in ravnatelj,
- povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
- zadržanje na razgovoru po pouku v zvezi z reševanjem problemov (po predhodni seznaitvi staršev);
- opravljanje neopravljenih obveznosti izven pouka (po predhodni seznaitvi staršev);
- urgentni odhod domov: če je učenec preveč razburjen ali neobvladljiv, strokovni delavec pokliče starše, ki so dolžni priti ponj v najkrajšem možnem času; učenec počaka starše pod nadzorom svetovalne delavke ali drugega strokovnega delavca šole. Če starši odklonijo priti po otroka, svetovalna delavka ali vodstvo šole o tem obvesti urgentno zdravstveno službo ali pristojni center za socialno delo;

- dodatno spremstvo, umik in organiziran nadomestni vzgojno-izobraževalni proces v šoli: če z drugimi ukrepi ni mogoče zagotoviti primerne vedenja učenca v razredu, lahko šola organizira za tega učenca nadomestni vzgojno-izobraževalni program*;
- osebno ali javno opravičilo strokovnemu delavcu, učencu ali celotnemu razredu: ob neprimernem vedenju, zaradi katerega so navedeni prizadeti, se lahko od učenca zahteva javno opravičilo prizadetim (pred celotnim razredom ali pred učiteljskim zborom);
- učencu se začasno izreče prepoved udeležbe na dejavnosti oziroma se ga umakne od dejavnosti (učenca so dolžni prevzeti starši), ki se izvaja zunaj prostorov šole (dan dejavnosti, šola v naravi, ekskurzija ...);
- začasni odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča izvedbo pouka (nevarnih predmetov se učencem ne vrača, pač pa se jih izroči staršem oziroma pristojnim službam);
- odvzem pisnega preizkusa znanja v primeru goljufije po drugem opozorilu
- strokovnega delavca in ocenitev izdelka;
- ukinitve/omejitve/mirovanje nekaterih pravic in ugodnosti;
- pogostejši kontakti s starši, pogostejši prihodi staršev v šolo in na razgovor;
- prepoved vstopanja v določene šolske prostore oz. uporaba le-teh;
- začasna ali trajna premestitev v drug oddelek;
- prepoved približevanja učencu, omejitev gibanja;
- vključitev v delavnico učenja socialnih veščin in bontona;
- družbeno koristno delo – praznjenje košev, pomoč hišniku, pospravljanje garderob, pomoč pri urejanju šolskih površin – npr. pometanje dvorišča, pomoč drugim učencem, pomoč v knjižnici, dodatno dežurstvo in drugo dogovorjeno delo;
- pedagoška pogodba: zapis dogovora z učencem in starši o upoštevanju dogovorjenih prilagoditev, ki so učencu v pomoč pri nadaljnjem izvajanju teh pravil, in zapis posledic ter ukrepov v primeru nadaljevanja kršitve;
- izvajanje drugih ustreznih ukrepov, dogovorjenih s strokovnimi delavci, starši, svetovalno službo oziroma vodstvom šole,
- opozorilo pred izrekom vzgojnega opomina.

*V skladu z določili zakona, ki ureja delo v osnovni šoli, lahko učencu šola občasno zagotovi doseganje ciljev izobraževanja tudi v drugih oblikah organiziranega dela z učenci z namenom, da se učencem zagotovi varnost ali nemoten pouk. Odstranitev učenca od pouka (t. i. asistenca oz. organizacija nadomestne vzgojno-izobraževalne dejavnosti) se izvede, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča normalno izvedbo pouka in če pogovor zunaj razreda ni učinkovit, če se učenec ne more pomiriti, če s svojim vedenjem ogroža sebe in druge osebe.

Vrste vzgojnih ukrepov za posamezne lažje, težje in najtežje kršitve in postopek podrobneje določajo Pravila šolskega reda.

7.2. Vzgojni opomini

V primerih, ko učenec ne izpolnjuje svojih dolžnosti in odgovornosti, določenih z zakonom, drugimi predpisi in akti šole in ko vzgojne dejavnosti in alternativni vzgojni ukrepi ob predhodnih kršitvah niso dosegli namena, mu šola izreče vzgojni opomin.

Šola izreka vzgojne opomine v skladu z Zakonom o osnovni šoli, ki predpisuje tudi postopek. Če je učenec prejel vzgojni opomin, šola skupaj s starši in učencem sestavi individualizirani vzgojni načrt. V njem so opredeljeni vzgojni cilji in vzgojne dejavnosti za izboljšanje učenčevega vedenja.

Šola lahko v skladu s 54. členom Zakona o osnovni šoli učenca po izrečenem 3. vzgojnem opominu prešola na drugo šolo.

7.3. Postopek prešolanja

Postopek prešolanja ureja 54. člen Zakona o osnovni šoli. Učenec osnovne šole ne more biti izključen iz šole, dokler je šoloobvezen.

Če je iz učnih ali vzgojnih razlogov potrebno, lahko osnovna šola v soglasju ali na zahtevo staršev vključi učenca v drugo osnovno šolo, če ta s tem soglaša.

Šola lahko iz vzgojnih razlogov prešola učenca na drugo šolo brez soglasja staršev:

- če so kršitve pravil šole takšne narave, da ogrožajo življenje ali zdravje učenca oziroma življenje ali zdravje drugih ali
- če učenec po treh vzgojnih opominih v istem šolskem letu in kljub izvajanju individualiziranega vzgojnega načrta onemogoča nemoteno izvajanje pouka ali drugih dejavnosti, ki jih organizira šola.

Če se učenca prešola brez soglasja staršev, si šola pred odločitvijo o prešolanju učenca na drugo šolo pridobi mnenje centra za socialno delo ter soglasje šole, v katero bo učenec prešolan, glede na okoliščine pa tudi mnenje drugih institucij.

Šola staršem vroči odločbo o prešolanju, v kateri navede tudi ime druge šole ter datum vključitve v to šolo.

Učence s posebnimi potrebami iz prvega odstavka 12. člena tega zakona je mogoče vključiti v drugo osnovno šolo na podlagi odločbe o usmeritvi.

7.4. Postopek izključitve

Postopek izključitve učenca ureja 55. člen Zakona o osnovni šoli.

Če učenec, ki ima podaljšan status, z neprimernim odnosom ovira vzgojno-izobraževalno delo, lahko ravnatelj na predlog učiteljskega zbora ne glede na druga določila med šolskim letom oziroma ob koncu šolskega leta odloči, da je učenec izključen iz te osnovne šole.

8. Uresničevanje, spremljanje vzgojnega načrta in uvajanje morebitnih sprememb

Vzgojni načrt je temeljni dokument za vzgojno delo osnovne šole. Z njegovo realizacijo bo šola uresničevala cilje iz 2. člena Zakona o organizaciji financiranja vzgoje in izobraževanja in 2. člena Zakona o osnovni šoli.

V skladu z Zakonom o osnovni šoli mora ravnatelj o uresničevanju vzgojnega načrta najmanj enkrat letno poročati svetu staršev in svetu šole. Poročilo je sestavni del letne samoevalvacije šole.

Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.

Strokovni delavci šole uresničevanje vzgojnega načrta spremljamo na različne načine:

- sprotnega vrednotenja dela oddelčnih skupnosti,
- pogovorov in analiz na pedagoških konferencah oziroma sejah učiteljskega zbora,
- pisnih poročil,
- sestankov skupnosti učencev Osnovne šole Dob,
- sestankov strokovnih aktivov,
- sestankov sveta staršev,
- sestankov sveta zavoda,
- različnih vprašalnikov,
- pohval in pripomb.

Vzgojni načrt se bo v prihodnosti spreminjal in prilagajal aktualnemu dogajanju na šoli. Pobude za novosti in spremembe v vzgojnem načrtu lahko podajo strokovni delavci šole, učenci in starši.

Na podlagi različnih pobud in predlogov za izboljšanje vzgojnega dela bo Strokovna skupina za vzgojni načrt in pravila šolskega reda pripravila predlog morebitnih dopolnitev in sprememb vzgojnega načrta, ki jih bodo obravnavali vsi strokovni delavci, starši in učenci. Spremembe bo sprejel svet šole.

9. Potrditev in veljavnost vzgojnega načrta

Pri oblikovanju vzgojnega načrta so sodelovali starši, učenci in učitelji Osnovne šole Dob.

Z dnem sprejetja tega vzgojnega načrta preneha veljati vzgojni načrt, sprejet na seji sveta zavoda dne, 10. 4. 2020.

Vzgojni načrt je bil obravnavan na:

- rednem sestanku učiteljskega zbora dne, 3. 10. 2024,
- na seji sveta staršev dne, 27. 11. 2024,
- na seji sveta zavoda dne, 13. 3. 2025.

Po sklepu Sveta zavoda Osnovne šole Dob z dnem 13. 3. 2025 velja Vzgojni načrt Osnovne šole Dob od 14. 3. 2025 dalje.

Številka:

Dob, 13. 3. 2025

Ravnateljica:

Bojana Rutar

Predsednica sveta zavoda:

Lucija Šarc

za